

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/193/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7918203895
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Matyiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7918203895.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Matyiovej a sudcov JUDr. Jarmily Čabaiovej a JUDr. Martina Kolesára v spore žalobcu BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Bratislava, Vajnorská 100/A, IČO: 47 967 692, proti žalovanému N. W., nar. XX.X.XXXX, bytom U. A., Sv. V. o zaplatenie 9.786,44 € s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku 12Csp/189/2018-106 z 8.2.2019 Okresného súdu Trebišov

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutom výroku o zamietnutí žaloby.

Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie (ďalej len „súd“) napadnutým rozsudkom zastavil konanie v časti o zaplatenie poplatkov v sume 715,50 € (I.), uložil žalovanému povinnosť uhradiť žalobcovi sumu 12.008,11 € do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (II.), povinnosť uhradiť žalobcovi 5,05 % ročný úrok z omeškania zo sumy 9.786,47 € od 1.6.2018 až do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (III.). V prevyšujúcej časti žalobu zamietol (IV.) a nariadil Slovenskej pošte, so sídlom Partizánska cesta 9, Banská Bystrica, vrátiť časť zaplateného súdneho poplatku z návrhu na začatie konania v sume 42,50 € po právoplatnosti výroku o zastavení konania v časti o zaplatenie sumy 715,50 € (V.). Posledným výrokom uložil žalovanému povinnosť uhradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 46 %.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal uložiť žalovanému povinnosť zaplatiť mu pohľadávku z úverovej zmluvy č. 2888896985 uzatvorenej medzi právnym predchodcom žalobcu Poštovou bankou a.s. ako veriteľom a žalovaným dňa 15.4.2014, na základe ktorej veriteľ poskytol žalovanému peňažné prostriedky v sume 10.000 €, ktoré sa žalovaný zaviazal vrátiť s dohodnutým úrokom vo výške 12,90 % ročne, v pravidelných 120 mesačných anuitných splátkach po 150 € mesačne a celý úver zaplatiť do 20.4.2024. Ročná priemerná miera nákladov (ďalej len „RPMN“) bola vo výške 14,28 %, priemerná hodnota RPMN 13,34 %, celková výška nákladov 7.971,84 €. Žalovaný porušil svoje zmluvné povinnosti, preto dňa 14.9.2015 právny predchodca žalobcu úver predčasne zosplatnil a písomne vyzval žalovaného na zaplatenie celého zostatku úveru. Jeho výška ku dňu predčasného zosplatnenia bola vyčíslená na sumu 10.667,64 € a pozostávala z istiny 9.786,44 €, úroku v sume 841,55 €, sankčných poplatkov 39,65 € za upomienky, ktoré žalovaný v určenej lehote splatnosti a ani neskôr dobrovoľne nesplnil; do 31.5.2018 žalovaný uhradil len 213,56 € na istinu, 986,44 € na úroky a 54,78 € na poplatky, po 31.5.2018 už nevykonal žiadne úhrady. Poštová banka, a.s. na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej dňa 25.10.2018, postúpila pohľadávku voči žalovanému na spoločnosť BENCONT COLLECTION, a.s., Bratislava, Vajnorská 100/A, IČO: 47 967 692, t.j. na žalobcu v danom spore, ktorý si v konaní uplatnil nárok na nezaplatenú istinu vo výške 9.786,44 €, úroky vo výške 841,55 €, úroky vo výške 4.764,5 €, úroky z nezaplatennej istiny 9.786,44 € vo výške 12,90 % ročne od 1.6.2018

do zaplataenia, úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 9.786,44 € od 1.6.2018 do zaplataenia a žiadal priznať náhradu trov konania. Pred začatím pojednávania, podaním z 21.1.2019, vzal žalobca späť žalobu v časti o zaplataenie poplatkov v sume 715 €, preto podľa § 145 ods. 1 CSP, súd v tej časti konanie zastavil.

3. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní ustálil skutkový stav v celom rozsahu tak, ako bol tvrdený žalobcom, aplikoval na vec ustanovenia § 497, § 499, § 502 ods. 1, § 503 ods. 1, 2, 3, § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 2, § 53 ods. 1, 2, § 54 ods. 1, 2, § 658 ods. 1, § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 2 písm. d/ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 11 ods. 3, 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov a § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z.; právne posúdil vzťah strán ako záväzkový zo spotrebiteľskej úverovej zmluvy, z ktorého vyvodil povinnosť žalovaného zaplatiť žalobcovi dlh vykazovaný ku dňu predčasnej splatnosti v sume 10.667,64 €, kapitalizovaný úrok z omeškania v sume 1.340,47 € za obdobie od 14.9.2015 do 31.5.2018, spolu 12 008,11 € ako aj úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 9.786,47 € od 1.6.2018 do zaplataenia. Žalobu v časti o zaplataenie zmluvného úroku vo výške 12,90 % ročne za obdobie od 14.9.2015 (zosplataenie úveru, pozn. odvolacieho súdu) do zaplataenia celého úveru ako aj poplatkov za uvedené obdobie zamietol, dôvodiac, že veriteľovi nevzniká nárok na úhradu úrokov z úveru za obdobie od vyhlásenia jeho predčasnej splatnosti do budúca, pretože za stavu predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru veriteľovi vzniká právo iba na jednorazové vrátenie nesplatennej požičanej istiny úveru, kapitalizovaných úrokov z úveru, poplatkov splatných ku dňu zosplataenia úveru a tiež úrokov z omeškania. Pokiaľ všeobecné obchodné podmienky pre poskytovanie úverov účinné v čase uzavretia úverovej zmluvy pôvodného veriteľa obsahujú v bode 5.8 povinnosť dlžníka splácať úroky z úveru aj po dni jeho predčasnej splatnosti, a podľa žalobcu tieto ustanovenia sú súčasťou dohodnutých zmluvných podmienok, tak ide o neplatnú časť zmluvy, pretože odporuje zákonu, keďže povinnosť platiť úroky z poskytnutého úveru je obmedzená iba na trvanie zmluvného úverového vzťahu. Zmluvný úverový vzťah vyhlásením predčasnej splatnosti končí, dlžníkovi vzniká povinnosť dlh vrátiť v deň splatnosti. Preto dohoda o povinnosti dlžníka spotrebiteľa platiť úroky z úveru po jeho splatnosti odporuje zákonu, t.j. § 503 ods. 3 druhá veta Obchodného zákonníka a je podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatná. Podmienka neplatnosti je daná aj z dôvodu, že tak závažná skutočnosť spotrebiteľského zmluvného vzťahu, ako je úprava platenia úrokov, nemôže byť obsiahnutá sčasti v texte zmluvy (úroková miera) a sčasti vo všeobecných úverových podmienkach (povinnosť platiť úroky aj po splatnosti úveru), čím vykazuje znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky podľa § 53 ods. 1, ods. 2 a § 54 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka. Ak by dlžník odmietol uzatvoriť dohodu podľa bodu 5.8 všeobecných úverových podmienok, t.j. dojednanie úročenia aj po splatnosti úveru, veriteľ by na uzavretie úverovej zmluvy ako celku nepristúpil a dlžník by obsah zmluvy (bod 5.8 všeobecných úverových podmienok) nemohol ovplyvniť. Súd ďalej poukázal na interpretačné spory v praxi týkajúce sa otázky, či sa poskytnuté peniaze úročia až do skutočného vrátenia poskytnutých peňazí alebo či povinnosť platiť úroky zaniká so splatnosťou úveru alebo jeho časti, pričom sa priklonil k názoru, že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti úveru a od jeho splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania (§ 369 Obchodného zákonníka). Na podporu svojho právneho názoru odkázal na závery rozhodovacej praxe (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Obo 143/98 z 1.7.2000, tiež uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV.ÚS 476/2012-14 z 18.9.2012, rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach 9Co/255/2017, 6Co/214/2017, 11Co/173/2018, Krajského súdu v Prešove 6Co/190/2014). Uviedol, že právna teória i rozhodovacia prax sú v tomto zmysle zajedno v tom, že úrok je cenou peňazí - odplatom veriteľa za to, že peňažné prostriedky dočasne prenechá dlžníkovi a ten ich v dohodou stanovenej alebo na základe zákona veriteľom určenej dobe môže využívať. Nevrátením prenechaných peňazí po zosplataení úveru, bez ohľadu na to aké účinky z hľadiska trvania úverového vzťahu právnomu úkonu zosplataenia pripíšeme, nepochybne vzniká protiprávny stav, s ktorým sú ako následok prípadne spojené sankčné (úroky z omeškania), zodpovednostné (náhrada škody) a zabezpečovacie plnenia (zmluvná pokuta), na ktorých sa účastníci pre tento prípad dohodli, alebo ktoré sú dané zákonom a nie záväzky majúce povahu odplaty, medzi ktoré úrok, ako už bolo vyjadrené skôr, rozhodne patrí. Súd teda nevzhladol právny, ekonomický a v svojej podstate ani žiaden iný racionálny dôvod, pre ktorý by výklad právnej úpravy mal smerovať k úročeniu poskytnutých peňazí aj po zosplataení úveru, teda v čase, kedy veriteľ dlžníkovi neposkytuje možnosť užívať jeho peniaze, ale dlžník veriteľove peniaze protiprávne zadržíava. Keďže žalobca úver zosplatal dňa 14.9.2015, z uvedených dôvodov súd žalobu v časti úroku 12,90 % ročne z dlžnej istiny 9.786,47 € od 1.6.2018 do zaplataenia ako aj poplatkov za uvedené obdobie ako nedôvodnú zamietol. O nároku na náhradu trov

konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1, § 262 ods.1 CSP a žalobcovi, ktorý mal v konaní úspech v časti 73 % (žalovaný mal v konaní úspech v časti 27 %), priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 46 % (73 % - 27 %).

4. Rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti (IV.) napadol včas podaným odvolaním žalobca z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. a/, f/ a h/ CSP, t.j. že neboli splnené procesné podmienky, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom výroku zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne aby vyhovel žalobe v celom rozsahu a žalovaného zaviazal na náhradu trov konania. Vytkol súdu, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné a arbitrárne, pretože nie je zrejmé, z akého právneho predpisu súd vychádzal, keď uzavrel, že po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalobca nemá nárok na dohodnuté zmluvné úroky. Vyjadril názor, že pokiaľ by otázka nároku na zmluvný úrok po vyhlásení predčasnej splatnosti mala byť zodpovedaná uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo 143/1998, toto rozhodnutie nevyhovuje potrebám súčasného právneho stavu, keďže po jeho vydaní došlo k vstupu SR do EÚ a následne k implementácii relevantných smerníc do nášho právneho poriadku, ako aj k vydaniu nových právnych predpisov, ktoré sú pre danú oblasť smerodajné. V tejto súvislosti poukázal na ust. § 16 ods. 1 z. č. 129/2010 Z. z. a uviedol, že výkladom a contrario tohto ustanovenia, v prípade, ak dôjde k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru veriteľom pre porušenie platobnej disciplíny dlžníka, veriteľ by mal mať rovnako zachované právo na vrátenie peňažných prostriedkov spolu s dohodnutým úrokom až do okamihu splatenia úveru. Pokiaľ ide o zmluvný úrok, podľa žalobcu ide o dohodnuté zmluvné plnenie akcesorickej povahy, takéto plnenie je spojené s istinou úveru, od ktorej závisí aj samotný zmluvný úrok ako forma odmeny veriteľa za poskytnutie predmetného úveru. S poskytnutím úveru bol teda spätý aj nárok veriteľa na zmluvné úroky, pričom žalovaný si toho bol vedomý a svojím podpisom zmluvy sa zaviazal zmluvné úroky uhrádzať. Citoval ust. § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka a argumentoval, že z jazykového výkladu tohto ustanovenia vyplýva, že veriteľ má nárok na úrok až do splatenia úveru, zosplatnenie úveru znamená len zmenu termínu splatnosti, na ktorú má veriteľ nárok. Úroky z úveru sú odplátou za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe úverovej zmluvy, predstavujú cenu úveru a dlžník je povinný ich platiť od okamihu reálneho poskytnutia peňazí do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. Na povinnosť platiť úroky z úveru nemá vplyv ani tzv. zosplatnenie úveru, pretože táto povinnosť trvá zásadne do času reálneho vrátenia poskytnutého plnenia. Úročenie úveru zmluvnou úrokovou sadzbou od jeho poskytnutia až do úplného splatenia bolo úmyslom žalobcu (viď bod 6.4 Obchodných podmienok) a žalovanému musel byť tento zámer vzhľadom na jeho formuláciu jasný. S obchodnými podmienkami úveru sa žalovaný oboznámil a vyjadril s nimi súhlas, čo potvrdil svojím podpisom na zmluve. Keďže k vráteniu celej poskytnutej istiny doposiaľ nedošlo, nedošlo ani k zániku dohodnutého záväzku žalovaného, v zmysle ktorého je povinný naďalej uhrádzať zmluvne dohodnuté úroky. Nesúhlasil s tvrdením súdu, že súbežným uplatňovaním úrokov z úveru a úrokov z omeškania dochádza k hrubej nadvláde veriteľa, pretože oba typy úrokov sú diametrálne odlišným právnym inštitútom a sledujú iný cieľ. Dal do pozornosti ust. § 517 ods. 2 OZ a akcentoval, že dohodnuté úroky predstavujú odmenu za požičanie peňazí, naproti tomu úroky z omeškania sú sankciou za porušenie povinnosti - nedodržanie dohodnutej doby splatnosti. Zatiaľ čo povinnosť dlžníka zaplatiť veriteľovi dohodnuté úroky vzniká zo záväzku uvedeného priamo v zmluve, povinnosť platiť úroky z omeškania vyplýva zo zákona ako dôsledok omeškania dlžníka so splnením dlhu. Aj keď dlžník nie je v omeškaní s plnením dlhu, môže veriteľ požadovať úroky dohodnuté v zmluve, na druhej strane úroky z omeškania môže požadovať pri omeškaní dlžníka aj v prípade bezodplatnej pôžičky. Obidva úroky môže veriteľ žiadať popri sebe, a to bez ohľadu na skutočnosť, či ide alebo nejde o občianskoprávny vzťah. Opätovne zdôrazňoval, že napriek rozhodnutiu Ústavného súdu SR sp. zn. IV.ÚS 476/2012 a Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo/143/1998, nie je súdna prax okresných a krajských súdov ustálená a odkázal na vybrané rozhodnutia, napr. rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 41Co/13/2018 zo 16.8.2018, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 11Co/22/2018 z 28.6.2018, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43Co/1/2018 z 25.1.2018. Zároveň poukazoval na odlišné stanovisko sudcu a zároveň podpredsedu Ústavného súdu SR JUDr. Milana L'alka.

5. Žalovaný bol v odvolacom konaní nečinný.

6. Rozsudok vo výroku o zastavení konania (I.), vo vyhovujúcich výrokoch (II. a III.), vo výroku o vrátení časti súdneho poplatku (V.) a vo výroku o náhrade trov konania (VI.) nebol odvolaním napadnutý, v

týchto častiach nadobudol právoplatnosť podľa ust. § 367 ods. 2 a 3 CSP a nebol v odvolacom konaní preskúmaný.

7. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas (§ 362 CSP), oprávnenou osobou (§§ 359 až 361 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné (§§ 355 až 358 CSP), bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 a contrario CSP, v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 ods. 1, 2 CSP a z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov [podľa § 365 ods. 1 písm. a/, f/ a h/ CSP], s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle ust. § 380 ods. 2 CSP a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Rozsudok odvolacieho súdu bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 15.1.2010 o 10.00 hod., po predchádzajúcom oznámení miesta a času tohto procesného úkonu na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu a pri zachovaní lehoty podľa ust. § 219 ods. 3 CSP.

8. Žalobca v odvolaní síce uvádza odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. a/, f/ a h/ CSP, ale z obsahu odvolania vyplýva, že argumentačne uplatnil odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/ a h/ CSP, t.j. súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

9. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP je naplnený vtedy, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci realizáciu práv strany sporu musí dosiahnuť určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé. Tento odvolací dôvod je potrebné vykladať eurokonformne s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá predpokladá, že v tomto prípade ide o porušenie procesných práv. Ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít a ak takejto ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Obsah práva na spravodlivý proces (right to fair trial) je pomerne široký (právo na prístup k súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie veci v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo vyporiadať sa so všetkými relevantnými skutočnosťami, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia. Medzi jeho zložky možno zaradiť predovšetkým (o. i.) aj právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu a právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

10. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia patrí medzi vady konania v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP, pretože súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva (konkrétne právo účinne sa brániť proti rozhodnutiu súdu) v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, čím je naplnený dôvod pre zrušenie rozhodnutia podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b/ CSP.

11. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu za zistený skutkový stav, t.j. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil, prípadne ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval a vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach sporových strán.

12. Odvolací súd po preskúmaní rozsudku v napadnutej časti a predchádzajúceho procesného postupu súdu prvej inštancie v rozsahu odvolacích námietok žalobcu a z hľadiska účinne namietaných odvolacích dôvodov dospel k záveru, že v prejednávanom prípade uplatnené odvolacie dôvody nie sú preukázané a rozsudok v napadnutom zamietavom výroku je vecne správny. Odvolací súd nezistil, že

by preskúmané rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádzalo z právneho posúdenia prejednávanej veci založeného na nesprávnej aplikácii právneho predpisu alebo nesprávnej interpretácii inak správne použitej právnej normy. V konaní neboli zistené ani žiadne vady v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Súd prvej inštancie spor právne posúdil správnym spôsobom, dospel k správnym právnym záverom a vo svojom rozhodnutí jasne a dostatočne vysvetlil relevantné a podstatné dôvody, pre ktoré žalobe čiastočne nevyhovet a na ktorých svoje rozhodnutie založil tak po stránke skutkovej, ako aj po stránke právnej. Rozhodnutie dáva odpoveď na rozhodujúce tvrdenia, argumenty a námietky sporových strán, preto mu nemožno vytknúť nepreskúmateľnosť pre nedostatok alebo nezrozumiteľnosť dôvodov, rozsudok v celom rozsahu zodpovedá zákonným požiadavkám kladeným na odôvodňovanie súdnych rozhodnutí v zmysle ust. § 220 CSP a plne rešpektuje základné právo strán (i žalobcu) na spravodlivý súdny proces. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Ako vyplýva z judikatúry Ústavného súdu SR, za porušenie základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že súd prvej inštancie neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu.

13. Podľa ust. § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

14. Odvolací súd v súlade s cit. ust. sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením rozsudku vo vzťahu k napadnutému výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a nezistil žiadne okolnosti, ktoré by spochybňovali vecnú správnosť rozhodnutia v tejto časti. Dôvody, pre ktoré súd prvej inštancie žalobu žalobcu v prevyšujúcej časti zamietol, sú vecne správne a presvedčivo vysvetlené v odôvodnení napadnutého rozsudku, s týmito sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje, v podrobnostiach na ne poukazuje v súlade s § 387 ods. 2 CSP a konštatuje, že odôvodnenie rozsudku spĺňa všetky zákonné parametre riadne odôvodneného rozhodnutia (§ 220 ods. 2 CSP).

15. Skutočnosti uvedené v odvolaní a odvolacie námietky žalobcu nič nemenia na vecnej správnosti rozhodnutia o zamietnutí žaloby v napadnutej časti a nie sú spôsobilé spochybniť správnosť skutkových záverov (skutkových zistení) súdu prvej inštancie uvedených v odôvodnení rozsudku alebo právnych záverov, na ktorých je preskúmané rozhodnutie v tejto časti založené. Odvolací súd dospel k záveru, že žalobcom uplatnené odvolacie dôvody v prejednávanej veci nie sú preukázané a dôvodne uplatnené.

16. Pokiaľ žalobca v odvolaní argumentuje zmluvnou úpravou úročenia úveru do času úplného splatenia zmluvného záväzku dlžníka v posudzovanom prípade (čl. 5, bod 5.8. Obchodných podmienok), k uvedeným námietkam odvolací súd poukazuje na ust. § 53 ods. 1 veta prvá a ust. § 53 ods. 5 OZ, ktoré pod následkom neplatnosti v spotrebiteľských zmluvách zakazujú uvádzať tiež ustanovenia spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Inak povedané, zmluvná voľnosť účastníkov spotrebiteľskej zmluvy je obmedzená aj tým, že nedovoleným, a teda neplatným, je tiež i dojednanie spôsobujúce značnú nerovnováhu v ich právnom postavení. Obvyklá argumentácia dodávateľov, že spotrebiteľ sa oboznámil so zmluvou, že si prečítal aj všeobecné obchodné podmienky, že podpisom s nimi vyjadril súhlas a súhlasil s každým takto upraveným inštitútom, povinnosťami na ňom viaznúcimi, alebo jednoducho len preceňujúca význam v zmluve prejavenej vôle, či formálnu oddelenosť niektorého z dojednaní, opomína podľa odvolacieho súdu samotnú podstatu spotrebiteľskej ochrany spočívajúcu na premise, že spotrebiteľovi neprijateľné podmienky predovšetkým nemožno predkladať, a pokiaľ tak dodávateľ urobí, koná nepoctivo a musí byť uzrozumený s tým, že na takéto neprijateľné podmienky súd neprihliadne bez ohľadu na to, či a do akej miery sa spotrebiteľ tou ktorou podmienkou zaoberal. Takto je podľa názoru odvolacieho súdu potrebné nazerať aj na zmluvnú podmienku trvania úročenia po zosplatení úveru. Táto nepochybne predstavuje nad zákonný rozsah výrazný zásah do právneho postavenia spotrebiteľa, pretože nezanedbateľne zvyšuje jeho náklady spojené s úverom. Nemožno preto racionálne pripustiť, aby náležite informovaný spotrebiteľ, dobrovoľne a bez vplyvu na možnosť dohodnutia zmluvného vzťahu i bez pre neho nevýhodnej podmienky, takúto nevýhodnú podmienku prijal; na strane druhej je notorietou, že dodávateľia predkladajú spotrebiteľom formulárové návrhy zmlúv, ktoré vzhľadom na svoj rozsah, formu, štruktúru a použité výrazové prostriedky, spotrebiteľia nie sú schopní v rámci predzmluvného rokovania komplexne poznať a v

takomto rozpoložení obyčajne podpisujú písomnosti tak, ako sú im predkladané alebo nemajú reálne na výber a v záujme poskytnutia úveru, neraz v ťaživých životných situáciách pristúpia na akékoľvek úverové podmienky. Ani v posudzovanej veci nebola tvrdená, a ani dokazovaním zistená skutočnosť, ktorá by túto inak paušálne sa vyskytujúcu situáciu pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv v akomkoľvek smere pozmenila. I tu nemožno inak ako skonštatovať, že žalovaný rozhodne nemal objektívne vzaté ekonomický, právny, praktický, ani iný dôvod, pokiaľ by o rozsahu úročenia bolo jednané, a to korektné natoľko, aby tomu i porozumel a pokiaľ by i mal reálne na výber, na túto podmienku pristúpil.

17. Pri posudzovaní sporných nárokov vyplývajúcich z porušenia spotrebiteľskej zmluvy uzavretej medzi žalobcom, resp. jeho právnym predchodcom ako veriteľom a žalovaným, v danom prípade je potrebné zohľadniť aj následok porušenia zmluvných povinností dlžníkom (žalovaným), ktorým je skoršia splatnosť pohľadávky žalobcu ako veriteľa, ako bola pôvodne zmluvou dohodnutá. Dlžník v takomto prípade nemá povinnosť platiť zmluvne dohodnutý úrok z úveru, na druhej strane stráca výhodu splátok a vzniká mu povinnosť zaplatiť celý (zvyčajne nie malý) dlh naraz, a to skôr ako bolo v zmluve dohodnuté. Z pozície veriteľa to znamená, že síce stratí nárok na úrok z úveru, ale vznikne mu nárok na zaplatenie celého dlhu v podstatne kratšom čase, bez čakania na jeho zaplatenie v splátkach, ako bolo pôvodne dohodnuté v zmluve. Otázka skorého vymoženia dlhu veriteľom je potom spojená s predzmluvnou aktivitou veriteľa (posúdenie platobnej schopnosti klienta) a súvisí tiež so zabezpečením úveru. Názor žalobcu o oprávnenosti úroku zo spotrebiteľského úveru po jeho predčasnom zosplatnení preto neobstojí, je v rozpore so zásadami ochrany spotrebiteľa zakotvenými v ust. § 52 ods. 2, § 53 ods. 1 a 5 a § 53 ods. 4 písm. k/ OZ a zmluvné dojednanie v čl. 5 bod 5.8. Obchodných podmienok pre úver dostupná pôžička podľa posúdenia odvolacieho súdu je neprijateľné, a tým aj neplatné pre rozpor so zákonom podľa ust. § 52 ods. 2 v spojení s § 39 OZ.

18. Nepatričnou je aj argumentácia odvolateľa založená na interpretácii znenia poslednej vety ust. § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka (obdobne i ust. § 16 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z.), podľa ktorého úroky je povinný (dlžník) zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov. Použitá formulácia na prvý pohľad evokuje u zástancov úročenia úveru aj po splatnosti, že tým je otázka zodpovedaná „do vrátenia“ („splatenia“ podľa formulácie ust. § 16 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z.), a teda nie do splatnosti; tento argument však vo svojej podstate abstrahuje od toho, že jeho znenie, zvlášť však použité slovo „len“ v tomto ustanovení, jasne naznačuje, že tým bolo sledované obmedzenie dohodnutého úroku v prípade skrátenia doby vrátenia peňazí a nie rozšírenie úročenia nad túto dobu. Názorovi oponenti sa doposiaľ uspokojujú nevysporiadali ani so zrejmovou kolíziou úročenia po splatnosti úveru s úpravou, priznávajúcou veriteľovi za omeškanie dlžníka s peňažným plnením iba úroky z omeškania (poplatok z omeškania), za situácie, keď možnosť kvantitatívneho rozšírenia tejto sankcie za oneskorené plnenie v občianskoprávných vzťahoch je v právnej praxi jednotne odmietané. Úročenie zosplatneného úveru zároveň nerefektuje ani skutočnosť, že právny poriadok úhrn sankcií za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov (podľa ust. § 3a ods. 2 nar. vlády SR č. 87/1995 Z. z. sa nimi rozumejú úroky z omeškania, zmluvné pokuty a akékoľvek iné plnenia za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov), limituje. Napokon pokiaľ je právny názor zástancov úročenia splatného úveru interpretačne ovplyvnený ust. § 13 ods. 3 veta prvá zák. č. 129/2010 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnkov, v zmysle ktorého ak spotrebiteľ uplatní právo podľa odseku 1 (právo odstúpiť zmluvy o spotrebiteľskom úvere bez uvedenia dôvodu do 14 kalendárnych dní od uzavretia úverovej zmluvy), je povinný zaplatiť veriteľovi istinu a úrok z tejto istiny odo dňa, keď sa spotrebiteľský úver začal čerpať, až do dňa splatenia istiny, možno síce prisvedčiť úvahe, že toto ustanovenie skutočne počíta s úročením aj po splatnosti úveru, vzhľadom však na jeho osobitosť, podľa názoru odvolacieho súdu z neho nemožno vyvodzovať všeobecné interpretačné závery. Je potrebné mať totiž na zreteli, že toto zákonné ustanovenie rieši veľmi špecifickú situáciu, ktorá nastáva len v prípade ak spotrebiteľ využije svoje právo v lehote 14 dní od uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere odstúpiť. Odstúpenie od zmluvy spotrebiteľom podľa tohto ustanovenia je vo svojej podstate celkom svojrázne oprávnenie, ktoré v záujme ochrany spotrebiteľa narúša fundamentálny atribút záväzkov - záväznosť povinnosti plniť, vyjadrením ktorej je tiež právna možnosť neplniť (odstúpiť) od zmluvy len v zákonom určených prípadoch, ktoré sú naviazané len na nejakú vadu či porušenie právnej povinnosti. Tu zákon umožnil spotrebiteľovi odstúpiť od zmluvy aj bez existencie dôvodu, s čím je prirodzene spojená potreba vyváženia tohto inak celkom zrejme jednostranného a nesystémového oprávnenia. Nesystémové právo tu zákonodarca vyvážil nesystémovou povinnosťou, potreba ktorej tu logicky vyplynula z povahy vecí, keďže, pokiaľ by tu nedošlo k formulovaniu takto široko koncipovanej povinnosti platiť úroky až do splatenia istiny, bola by to celkom nepochybne istá právom aprobovaná cesta ako si peniaze požičať

bezúročne. Z toho vyplýva, že možnosť a následky realizácie práva spotrebiteľa odstúpiť od úverovej zmluvy v čase do 14 dní od jej uzavretia predstavujú veľmi špecifickú, navyiac v záväzkových vzťahoch rozhodne nie celkom typickú situáciu, úpravu ktorej preto podľa názoru odvolacieho súdu nemožno prevziať ako pravidlo úročenia splatného úveru v prípadoch, keď sa úver stane splatným uplynutím dohodnutej doby alebo uplatnením práva veriteľa zosplatiť celý úver.

19. V súvislosti s odvolacími námietkami žalobcu odvolací súd napokon pre úplnosť považuje za potrebné poznamenať, že zmluvná podmienka v bode 5.8 Obchodných podmienok tvoriacich súčasť úverovej zmluvy, podľa ktorej banka je oprávnená úročiť nesplatenú istinu úveru zmluvnou úrokovou sadzbou od dátumu predčasnej splatnosti až do úplného splatenia zmluvného záväzku klienta voči banke, bola v obdobnej veci posúdená právoplatným rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 22Co 2/2017 z 28.11.2017 s rovnakým právnym záverom, vo výroku ktorého (III. výrokom rozsudku) ju súd vyslovil za neprijateľnú v súlade s ust. § 298 CSP. Aj keď vyhlásenie zmluvnej podmienky za neprijateľnú v individuálnom spotrebiteľskom spore nie je záväzné pre posúdenie tejto zmluvnej podmienky ako neprijateľnej v inom spotrebiteľskom spore (rozhodnutie je záväzné len pre strany konania), je však v súlade s princípom právnej istoty a požiadavkou predvídateľnosti súdneho rozhodovania vyjadrených v čl. 2 CSP celkom rozumné a legitímne očakávať, že dodávatelia sa zdržia používania neplatnej zmluvnej podmienky v iných spotrebiteľských zmluvách uzatváraných so spotrebiteľmi, príp. nebudú požadovať a vymáhať od spotrebiteľov nároky na základe takej zmluvnej podmienky v desiatkach súdnych sporov, lebo na zmluvné podmienky kvalifikované ako neprijateľné súdy pri svojom rozhodovaní nemôžu prihliadať.

20. Odvolací súd preto poukazuje na zákonné a vecne správne dôvody napadnutého rozsudku, s ktorými sa v celom rozsahu stotožňuje, rozsudok v napadnutom výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti (II.), ako aj v súvisiacom výroku o trovách konania podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil ako vecne správny.

21. Žalobca ako odvolateľ nemal úspech v odvolacom konaní a žalovaný bol v odvolacom konaní plne úspešný, avšak žiadne trovy mu v odvolacom konaní preukázateľne nevznikli, preto odvolací súd stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (§ 255 ods. 1, § 396 ods. 1 CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak: a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje

dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP). Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP), môže ho podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), a to v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Táto povinnosť neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného odvolania (§ 435 CSP).